

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Pfv.IV.20.061/2017/14.

**A tanács tagjai:**

Dr. Baka András a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Mészáros Máttyás bíró

**A felperes:**

**A felperes képviselője:**

Dr. Hegedűs András ügyvéd

**Az alperesek:**

I. rendű

II. rendű

**Az alperes képviselői:**

Dr. Pataki Márta jogtanácsos I. rendűért

Dr. Hargitai Emil ügyvéd II. rendűért

**A per tárgya:**

Közigazgatási jogkörben okozott kár

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:**

A felperes

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.628/2016/3/II.

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

Fővárosi Törvényszék 15.P.22.333/2014/20.

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 10.000 (tízezer), a II. rendű alperesnek pedig 12.700 (tizenkettőezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 1.537.000 (egymillió-ötszázharminchétezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak megtéríteni külön felhívásra.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

## **I n d o k o l á s**

### **A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] A felperes 2010. december 15-én korengedményes öregségi nyugdíj megállapítása iránti kérelmet terjesztett elő az I. rendű alperesnél, A kérelmet két nappal később érkezett, az eljárás 11-37830/2010. számon, mint „korengedményes öregségi nyugdíj alap eljárás” került iktatásra.
- [2] Az I. rendű alperes a további feltételek meglétének vizsgálata nélkül megállapította, hogy a korengedményes öregségi nyugdíj megállapításához szükséges feltételek közül hiányzik a szolgálati idő megállapítása. A szolgálati idő megállapításához a korengedményes öregségi nyugdíj megállapítása iránti kérelem előterjesztését megelőzően külön eljárást kell lefolytatni. Az I. rendű alperes a felperes kérelmét nem utasította el a szolgálati idővel kapcsolatos eljárás lefolytatásának hiányában, hanem a kérelmet az eljárás gyorsítása érdekében a szolgálati idő megállapítása iránti kérelemnek tekintette, és ekként bírálta el ugyanazon az ügyszámon. A szolgálati idő megállapításához a felperes 2011. február 2-án 11-37830/2010. számon „szolgálati idő elismerési kérelmet” töltött ki az I. rendű alperes ügyintézője előtt.
- [3] Az I. rendű alperes 2011. augusztus 24-én állapította meg a felperes szolgálati idejét. Ezzel szemben a felperes fellebbezést nyújtott be, melynek nyomán a II. rendű alperes 55-22114/2011/0034. számú határozattal az elsőfokú határozatot megváltoztatva állapította meg a felperes szolgálati idejét.
- [4] Eredeti kérelmének benyújtása előtt a felperes 2010. október 18-án korengedményes nyugdíjazásról szóló megállapodást kötött akkori munkáltatójával, a ... Ezt a megállapodást az ún. „Megállapodás II.” formanyomtatványon kötötték meg. Ezen a formanyomtatványon a tájékoztató rész tartalmazta, hogy amennyiben a korengedményes nyugdíjazásról szóló megállapodás megkötésére irányuló szándék a megállapodás előtt 30 nappal nem kerül bejelentésre a regionális munkaügyi központnak, a korengedményes nyugdíj megállapítására nincs lehetőség.
- [5] Ezzel összhangban a Megállapodás II. formanyomtatvány 2. oldala tartalmazta azt a nyilatkozatot, amely úgy fogalmaz, hogy „A megállapodás megkötésére irányuló szándékot - 30 nappal a megállapodás megkötése előtt - a regionális munkaügyi központnak bejelentettük.”
- [6] A tájékoztatásban foglaltak ellenére sem a felperes, sem a munkáltatója nem jelentette be a megállapodás megkötésére irányuló szándékot az előírt 30 nappal a regionális munkaügyi központnak. A felperes részéről a regionális munkaügyi központhoz megküldött szándékbejelentést a munkaügyi központ csak 2011. március 31.

napján iktatta. A felperes 2012. május 23-án ismételten kérte a korengedményes nyugdíj megállapítását, ezúttal az eljárás 11-14816/2012. számon indult meg az I. rendű alperes előtt.

- [7] Az I. rendű alperes a felperes korengedményes nyugdíj megállapítása iránti kérelmét a szándéknyilatkozat bejelentésének hiányában 2012. október 9-én kelt 11-14816/2012/0012. számú határozatával elutasította. A felperes fellebbezése folytán a II. rendű alperes 2013. április 4-én kelt határozatával az I. rendű alperes határozatát 55-11596/2012/0017. számú határozatával helybenhagyta. A felperes a határozat felülvizsgálata érdekében keresettel fordult a Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, amely 2014. január 17-én kelt 10.M.794/2013/6. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. A Munkaügyi Bíróság megállapította, hogy az I. rendű alperes támadott határozata nem jogszabálysértő, a felperes nem tett eleget a 283/2009. (XII.11.) Korm.r. 1. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltaknak. Az ítélet indokolása rögzítette azt, hogy az I. rendű alperes nem tartotta be az ügyintézési határidőt.
- [8] A felperes munkaviszonya 2010 decemberében megszűnt, a felperes az alperesek eljárása alatt nem létesített új munkaviszonyt.
- [9] A volt munkáltató, a .. felszámolás alá került, 2012. október 31. napjával a cégjegyzékből törölték.

#### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [10] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest 4.600.000 forint vagyoni kár és ezen összeg után 2011. november 5-től a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat, a II. rendű alperest pedig 920.000 forint vagyoni kár és ezen összeg után 2013. február 5-től a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatának megfizetésére. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket egyetemlegesen 2.166.451 forint vagyoni és 7.686.451 forint nem vagyoni kár megfizetésére, ezen összegek vonatkozásában a kamatfizetés kezdő időpontját 2013. szeptember 4. napjánban jelölte meg. A felperes keresetében sérelmezte az I. rendű alperes azon eljárását, hogy a 2010. december 15-én előterjesztett, korengedményes öregségi nyugdíj megállapítására irányuló kérelmét szolgálati idő megállapítása iránti kérelemnek tekintette, azaz önkényesen megváltoztatta az ügy tárgyát. Álláspontja szerint a nyugdíj iránti kérelemmel kapcsolatos eljárást fel kellett volna függesztenie a szolgálati idő megállapítása iránti eljárás befejezéséig, illetve sérelmezte azt, hogy az I. rendű alperes nem bírálta el a korengedményes öregségi nyugdíj megállapítására irányuló kérelmét. Sérelmezte azt is, hogy az I. rendű alperes a korengedményes nyugdíjjal kapcsolatos kérelemének megállapításához szükséges feltételek közül csak a szolgálati idő megállapításával kapcsolatos feltételt vizsgálta, noha a kormányrendelet több feltételt ír elő, és vizsgálati sorrendet nem állapított meg. A felperes szerint amennyiben az I. rendű alperes a szándéknyilatkozatok bejelentésével kapcsolatos feltételt is

vizsgálhatta volna, azonnal észlelhette volna az azzal kapcsolatos hiányosságot, ami az érdemi döntés meghozatalát néhány napon belül lehetővé tette volna, így azonnal elutasíthatta volna a kérelmet – ez azonban nem történt meg, sőt hiánypótlási felhívást sem adtak ki. Hivatkozott arra is, hogy az I. rendű alperes nem tartotta be a jogszabály által előírt ügyintézési határidőt. A valóságban az I. rendű alperes eljárása 2010. december 16-ától egészen 2012. október 9-ig tartott, noha a jogszabály szerint a kérelem bejelentésétől számított 21 napon belül határozatot kellett volna hozni.

- [11] A felperes szerint az I. rendű alperes ezen mulasztása okán a felperes nem volt abban a helyzetben 2011. január 6. napjától, hogy munkát tudjon vállalni, és jövedelemre tudjon szert tenni. A felperes szerint az alperesek zárták el őt a munkavállalás lehetőségétől, ez pedig emberi méltóságának sérelmét is jelenti. Előadása szerint az alperesek megfosztották attól, hogy egzisztenciájának fenntartásáról önállóan gondoskodjék, saját kezében tartsa az életét. Az alperesek magatartása miatt kiszolgáltatott helyzetbe került, családi egzisztenciája megrendült. A nem vagyoni kár indokaként előadta, hogy az eljárás elhúzódása és a tájékoztatás elmaradása okozta a nem vagyoni kárát.
- [12] A felperes a II. rendű alperes magatartását illetően előadta, hogy ugyancsak nem tartották be az ügyintézési határidőt, 22 nap helyett négy hónap után született meg a határozat.
- [13] A vagyoni kár összezszerűségével kapcsolatban előadta, hogy korábbi munkaszerződése alapján lehetősége lett volna havi bruttó 230.000 forintos jövedelmet elérni más munkáltatónál is. Az I. rendű alperest 20 havi, ily módon elmaradt jövedelem megtérítésének kötelezettsége, a II. rendű alperest pedig 4 havi, ily módon elérhető munkabér megtérítésének kötelezettsége terheli. A felperes álláspontja szerint a Munkaügyi Bíróság határozatáig terjedő időre (9 hónap 13 nap) 2.166.451 forint jövedelemhez juthatott volna, amelyet az alperesek egyetemlegesen tartoznak megfizetni. A felperes a nem vagyoni kár összegét a vagyoni kár összegével azonos mértékben határozta meg (7.686.451 forint), mert álláspontja szerint a sérelem mértékét számszerűsíthetővé teszi a felperes számára elérhető munkalehetőségből származó bér összege.
- [14] Az alperesek ellenkérelmeikben a kereset elutasítását kérték. Az I. rendű alperes hivatkozott arra, hogy a vonatkozó kormányrendeletben foglalt feltételek között sorrendiség áll fenn, ebből következően az I. rendű alperes helyesen járt el akkor, amikor a feltételek közül először a szolgálati idő meglétét vizsgálta. Utalt arra, hogy a felperes nem bizonyította a kár bekövetkezését, az I. rendű alperes jogellenes magatartását és a két tényező közötti ok-okozati összefüggést sem. A II. rendű alperes külön hivatkozott arra, hogy a nyugdíjigénylés a munkáltatók közötti Megállapodás II. formanyomtatvány 1. oldalán található tájékoztató első bekezdése pontosan megjelölte a korengedményes nyugdíj jogszabályi feltételeit. Ténykérdés, hogy az előírt szándékbejelentés a Munkaügyi Központhoz nem történt meg, ehhez képest a felperesnek

már a megállapodás megkötésekor tudnia kellett arról, hogy korengedményes nyugdíjra nem lehet jogosult, ha a szándékbejelentést nem adta le. Álláspontja szerint a felperes saját magát zárta ki saját eljárása következményeként a korengedményes nyugdíjazás lehetőségéből. A felperes saját felróható magatartása pedig kizárja a kártérítési igény érvényesítését. Az alperesek hivatkoztak arra is, hogy semmilyen jogszabály nem zárta ki azt, hogy az alperesek eljárásának ideje alatt a felperes munkaviszonyt létesítsen. A felperes saját döntése volt az, hogy vállal-e munkát a közigazgatási eljárás folyamatban léte alatt. Az alperesek szerint kárát a felperes saját maga okozta, azt nem háríthatja át az alperesekre. A II. rendű alperes álláspontja is az volt, hogy ő maga nem tanúsított jogellenes magatartást, és az ok-okozati összefüggés is hiányzik a II. rendű alperes és a felperes között. A II. rendű alperes utalt arra is, hogy a munkaügyi perben megállapították, hogy az alperesi határozatok törvényesek és megalapozottak voltak.

### **Az első- és másodfokú ítélet**

- [15] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, és a felperest perköltség megfizetésére kötelezte az I.-II. rendű alperesek javára, alperesenként 200.000-200.000 forint összegben. Kötelezte továbbá a felperest a le nem rótt elsőfokú kereseti illeték (922.400 forint) állam javára történő megfizetésére. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a korengedményes nyugdíjazásról szóló jogszabályok alapján ezen intézmény alkalmazásához szükséges az előzetesen igazolt szolgálati idő megléte, továbbá a munkáltatóval kötött megállapodás is. Adott esetben a felperes sem a szolgálati idő meglétét nem igazolta a kérelme benyújtásakor, sem pedig az előzetes megállapodásnak a Munkaügyi Központ részére történő megküldését - ez utóbbit ténylegesen nem küldték meg a Munkaügyi Központnak. Az elsőfokú bíróság abban fogadta el a felperesi álláspontot, hogy az I. rendű alperes nem járt el helyesen akkor, amikor az egyik feltétel hiányának észlelését követően a további feltételek fennállását nem vizsgálta. Amennyiben ugyanis valamennyi hiányosságot feltárták volna, a kérelmet rövid úton 2011. elején elutasíthatták volna. Abban is az I. rendű alperes hibáját állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a korengedményes öregségi nyugdíj megállapítása iránti kérelemmel azonos számon bírálta el a szolgálati idő megállapítása iránti igényt. Azt ugyanakkor nem fogadta el, hogy az I. rendű alperesnek fel kellett volna függesztenie a nyugdíjjal kapcsolatos kérelem elbírálását a szolgálati idő megállapítása iránti eljárás lefolytatásáig, hiszen az eljárás felfüggesztése következtében nem rövidült volna az I. rendű alperes eljárása. Miután a felperes a rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, az elsőfokú bíróság érdemben vizsgálta a kártérítési igényt.
- [16] A vagyoni kár tekintetében az elsőfokú bíróság arra az álláspontra

helyezkedett, hogy a felperes azt nem tudta bizonyítani. Nem nyert igazolást, hogy a felperes ugyanolyan munkabérért el tudott volna helyezkedni, sőt az sem, hogy egyáltalán volt-e munkavégzési lehetősége. Az elsőfokú bíróság az ebben a körben felajánlott tanúbizonyítást (..) mellőzte. Az elsőfokú bíróság szerint az I. rendű alperes részéről azzal, hogy először a szolgálati idő megállapítása iránti kérelmet bírálta el, és nem hívta fel azonnal hiánypótlásra a felperest a Munkaügyi Központhoz történő szándékbejelentéssel kapcsolatban, nem valósult meg olyan kirívóan téves jogszabály értelmezés, illetve jogszabály alkalmazás, amely egyáltalán megalapozná a felperes kártérítési igényét. Az elsőfokú bíróság külön rámutatott arra, hogy az I. rendű alperes nem mulasztotta el tájékoztatási kötelezettségét sem, mert az általa alkalmazott formanyomtatvány pontos tájékoztatást adott az eljárás módjáról.

- [17] Az ügyintézési késedelem állításával kapcsolatban az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy ebben a körben is felperest terhelte volna a bizonyítás. Az erről való tájékoztatást követően a felperes nem indítványozta az alperesek előtt folyamatban volt eljárás iratanyagának beszerzését, ennek hiányában pedig a határidő mulasztásban megnyilvánuló kötelezettségszegés nem volt kétséget kizáróan megállapítható. Az elsőfokú bíróság szerint önmagában az, hogy a munkaügyi ítélet indokolásában szerepel utalás a határidő mulasztására, nem elegendő a felperes keresetének alátámasztására.
- [18] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I.-II. rendű alpereseknek 10.000 forint (a II. rendű alperes esetében 10.000 Ft+ÁFA) másodfokú perköltséget, továbbá kötelezte a le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére. A jogerős ítélet álláspontja szerint az I. rendű alperes részéről valóban történtek mulasztások, azonban az I. rendű alperes ezen magatartásai és a felperest esetlegesen ért vagyoni és nem vagyoni károk között nincs okozati összefüggés. Eljárási szempontból a jogerős ítélet helytállónak találta a felperes által felajánlott bizonyítási indítványok mellőzését, mert azok a jogvita eldöntése szempontjából valóban szükségtelenek voltak. A jogerős ítélet szerint a Ptk. 349. §-án keresztül érvényesülő 339. § (1) bekezdésében rögzített konjunktív feltételek közül hiányzik az okozati összefüggés, így további vizsgálatra és bizonyításra nincs szükség. A jogerős ítélet szerint a felperes maga döntött úgy, hogy munkáltatójával korengedményes nyugdíjra vonatkozó megállapodást köt, és ennek érdekében munkaviszonyát rövid határidővel megszüntetni. A jogerős ítélet értékelése szerint a kérelem benyújtásának időpontjában a jogszabályok (283/2009. (XII.11.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés d) pontja és (3) bekezdése), valamint az általa is kitöltött nyomtatványok tartalma alapján tudnia kellett, hogy az általa igényelt ellátásra bizonyosan nem lesz jogosult. A jogerős ítélet indokolása kiemelte: A munkáltatóval kötött megállapodás aláírás pillanatában az akkor

hatályos jogszabályok szerint a megállapodás megkötésének előfeltétele volt, hogy azt a munkáltató és a munkavállaló az aláírást megelőző 30 nappal korábban az illetékes munkaügyi központnak bejelentse. A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes nyilvánvalóan tudott arról, hogy ez a bejelentés nem történt meg, hiszen a felek a megállapodás formanyomtatvány 2. oldalán a Munkaügyi Központ felé történő bejelentés tényére vonatkozó részt üresen hagyták, és a Munkaügyi Központnak szóló szándékbejelentés nyomtatványt csak 2011. március 30-án állították ki. Ebből következően a jogerős ítélet szerint a felperest ért sérelmek alapvető oka nem az alperesek szabályos vagy szabálytalan eljárása, hanem az volt, hogy a felperes saját döntése alapján egy teljesen megalapozatlan kérelmet nyújtott be az I. rendű alpereshez, és szintén saját döntése alapján egyúttal munkaviszonyát is megszüntette. Ilyen módon a felperest ért sérelmek a felperes és a korábbi munkáltatójának magatartására vezethetők vissza, mert az előzetes bejelentést a Munkaügyi Központ felé elmulasztották.

- [19] A másodfokú bíróság szerint a vagyoni kárigény elutasításának oka nem a kárigény összecszerűségének bizonyítatlansága, hanem az okozati összefüggés hiánya. A nem vagyoni kárigény körében a másodfokú bíróság rámutatott, hogy a felperes nem adott elő olyan tényt, körülményt, amiből okszerűen emberi méltóságának megsértésére lehetett volna következtetni. Ebben a körben kiemelte azt, hogy az I. rendű alperes tulajdonképpen a felperes vélelmezett érdekei szerint igyekezett eljárni, amikor némileg formátlanul az eljárási szabályokat is megszegve a korábbi korengedményes nyugdíj iránti kérelem ügyszámán a felperes személyes meghallgatását követően az általa akkor benyújtott szolgálati idő megállapítása iránti kérelem alapján is intézkedni kezdett a jegyzőkönyvben foglaltak szerint a felperes jóváhagyása mellett. A felperes által jogalapként megjelölt tisztességes eljáráshoz való jog kapcsán a másodfokú bíróság külön rögzítette, hogy bár alkotmányos alapjogról van szó, de mégsem személyhez fűződő jogról, így ennek kapcsán nem vagyoni kártérítés még jogsértés esetén sem jár. A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes megalapozatlanul hivatkozott az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikk 1. pontjára, mert az nem teremt közvetlenül jogalapot a közigazgatási szervek elleni kártérítési igényérvényesítésre. Az Egyezmény az Állam számára keletkeztet kötelezettségeket állampolgáraival szemben, amelyek teljesítése az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt kényszeríthető ki.

### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [20] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az eljárt bíróságok új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését. A felülvizsgálati kérelem álláspontja

szerint az eljáró bíróságok nem tárták fel kellően a tényállást, ennek következtében megalapozatlan jogerős ítélet született. A felperes szerint összetett tényállásról van szó, amelynek több önálló része van, és a kereset elbírálásához mindenképpen szükséges a felperes tudattartalmának vizsgálata. A felperes kiemelten sérelmezte azt, hogy a jogerős ítélet arra a következtetésre jutott, hogy tudatosan adott volna be eleve teljesíthetetlen kérelmet. A felperes szerint ő valóban tudatos döntést hozott, de valójában mindvégig jóhiszeműen járt el, és ezt az általa meghallgatni kért volt munkáltatói munkatárs (könyvelő) igazolni tudta volna. A felperes előadta, hogy nem volt tudomása arról, hogy az előzetes kérelmet munkáltatója nem adta be az .. Munkaügyi Központban, miként arról sem, hogy ebben a körben az I. rendű alperes miként indította el az eljárást.. Kiemelte, hogy az újabb kérelem beadását követően újabb hiánypótlási felhívást vagy kifogást egyáltalán nem kapott. A felperes szerint a jogerős ítélet téves mérlegelésen alapult, és álláspontjának kellő indokát sem adta.

- [21] A felperes kifogásolta azt is, hogy mellőzték a részletes személyes meghallgatását az eljárásban. A felperes megsértett jogszabályként jelölte meg az anyagi szabályok körében a Ptk. 339. § (1) bekezdését, 349. § (1) bekezdését, illetve a 2004. évi CXI. tv. (Ket.) 4. § (2) bekezdését.
- [22] A felperes felülvizsgálati álláspontja szerint annak megállapítása, hogy esetlegesen ő is mulasztott (hibázott) volna, legfeljebb kármegosztásra adhatna alapot. A felperes szerint nem hagyható figyelmen kívül, hogy az első- és másodfokú bíróság is megállapította az alperesek mulasztásait, ugyanakkor érdemben nem vizsgálták az eljárás elhúzódásával, illetve a megfelelő tájékoztatás hiányával kapcsolatos előadásait.
- [23] A felperes szerint valójában előadta az emberi méltósághoz fűződő jogának megsértésére vonatkozó tényeket, egzisztenciájának megrendülése, életminőségének csökkenése. Álláspontja szerint ebbe a körbe tartozik, de az eljáró bíróságok ebben a vonatkozásban a bizonyítást mellőzték.
- [24] Az I.-II. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmeikben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték, annak helyes indokaira való utalással.

#### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [25] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, mert a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak.
- [26] A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés értelmében a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem



keretei között vizsgálhatja felül.

- [27] A peres felek jogviszonyára a régi Ptk. (1959. évi IV. tv.) rendelkezéseit kell alkalmazni. A Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Menteseül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A 349. § (1) bekezdése értelmében az államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.
- [28] A korengedményes nyugdíjazásról szóló 181/1996. (XII.6.) Korm.rendelet 1. § (1) bekezdése alapján a munkáltató megállapodhat a munkavállalóval annak korengedményes nyugdíjazásáról, ha a munkavállaló az öregségi nyugdíjkorhatárnál öt évvel alacsonyabb életkort legkésőbb a korengedményes nyugdíjba vonulás időpontjáig betölti, továbbá rendelkezik a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvénynek a korengedményes nyugdíjba vonulás időpontjában alkalmazandó rendelkezéseiben az előre hozott öregségi nyugdíj, illetve a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj igénybevételéhez előírt és az illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv által előzetesen igazolt szolgálati idővel. Helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy a munkáltatóval való megállapodás megkötésének előfeltétele, hogy az alperes rendelkezzen az illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv által előzetesen igazolt szolgálati idővel.
- [29] A korengedményes nyugdíjba vonulás lehetőségének meghosszabbításáról szóló 283/2009. (XII.11.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése értelmében korengedményes nyugdíj akkor állapítható meg, ha a munkavállaló a korengedményes nyugdíjra való jogosultsághoz szükséges életkort és szolgálati időt 2010. december 31-ig betölti, illetve megszerzi (a/ pont). A munkavállaló és a munkáltató a korengedményes nyugdíjazásról szóló megállapodás megkötésének szándékát a (3) bekezdés szerint a regionális munkaügyi központnak bejelenti (b/ pont), továbbá a munkáltató és a munkavállaló között megkötött megállapodást 2010. december 31-ig megküldik az illetékes nyugdíjbiztosítási szervnek. A (3) bekezdés szerint a munkáltató és a munkavállaló a korengedményes nyugdíjazásról szóló megállapodás megkötésére irányuló szándékot a regionális munkaügyi központnak 30 nappal a megállapodás megkötése előtt bejelenti. A regionális munkaügyi központ a munkáltatót a bejelentés kézhezvételét követő 20 napon belül tájékoztatja az érintett munkavállaló számára felajánlható és a vonatkozó jogszabályok szerint megfelelőnek minősülő munkahelyekről.
- [30] Helytállóan, jogszabálysértés nélkül állapították meg az eljáró bíróságok azt, hogy a felperes a két feltétel (a/ és b/ pont) fennállását nem igazolta. Megállapítható volt továbbá, hogy a munkáltató és a munkavállaló közötti megállapodás megkötésének szándékát nem jelentették be a munkaügyi központnak. A Kúria

szerint az is helytállóan került megállapításra, hogy az alperesektől a felperes olyan tartalmú tájékoztatást nem kapott, hogy a folyamatban lévő eljárás bármilyen módon gátolná a munkavállalását. Nem volt olyan jogszabályi rendelkezés sem, amely az eljárás folyamatban léte alatt a felperes munkavállalását kizárta volna. Az ezzel ellentétes felperesi értelmezés, illetve ebben a tárgyban a külön felvilágosítás kérésének elmulasztása az alperesek terhére nem értékelhető. A Ptk. 4. § (1) bekezdése értelmében saját felróható magatartására előnyök szerzése érdekében senki nem hivatkozhat.

- [31] A felülvizsgálati eljárásban általánosan érvényesül a felülmérlegelés tilalmának elve. Ez azt jelenti, hogy a felülvizsgálati eljárásban általában nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Ez alól kivételt csak az jelent, ha a mérleges kirívóan okszerűtlen, vagy nyilvánvalóan ellentétes a véleményalkotás elemi szabályaival. A jelen esetben a Kúria ilyen körülményt nem észlelt. Azt ugyan a jogerős ítélettel szemben a Kúria nem találta megállapíthatónak, hogy a felperes szándékosan adott volna be teljesíthetetlen kérelmet, azt azonban a Kúria is megállapíthatónak találta, hogy a felperes saját felróható magatartása vezetett ahhoz, hogy a felperes az eljárás folyamatban léte alatt nem vállalt munkát, munkaviszonyból nem szerzett jövedelmet.
- [32] A Kúria szerint ezért a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül, helytállóan állapította meg, hogy a felperes esetleges vagyoni hátrányai nincsenek okozati összefüggésben az alperesek magatartásával. Az ok-okozati összefüggés hiánya pedig önmagában kizárja akár az I. r., akár a II. rendű alperes kártérítési felelősségének megállapítását.
- [33] A Kúria szerint azt is helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme alkotmányos jogot érint ugyan, de az nem minősül nevesített személyiségi jognak, így az esetleges sérelem nem von maga után nem vagyoni kártérítési felelősséget. Az eljárás elhúzódásához a Pp. 2. § (3) bekezdése fűz közvetlen jogkövetkezményt, közigazgatási eljárásban azonban nem a Pp. szabályai az alkalmazandóak. A közigazgatási perben megállapítást nyert, hogy az eljárás elhúzódott ugyan, de tartalmilag az eljárás I. és II. rendű alperesek jogilag helytálló határozatot hoztak.
- [34] Az alperesek magatartása a felperest ért hátrányok közötti okozati összefüggés hiányára figyelemmel az eljárás bíróságok megalapozottan mellőzték a felperes által felajánlott bizonyítást, így a bizonyítás mellőzése sem ad alapot a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére.
- [35] Mindezekre figyelemmel a Kúria az érdemben helytálló jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, és a pereszes felperest kötelezte az alperesek javára felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére a lehetséges minimális összeg erejéig. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket ugyancsak a felperes köteles

megfizetni, tekintettel arra, hogy a költségmentesség engedélyezése iránti kérelmét a feltételek hiányában a Kúria korábban elutasította.

### **Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat**

- [36] 1959. évi IV. tv. (régi Ptk.) 339. § (1) bekezdés, 349. § (1) bekezdés, 75. § (1) bekezdés, 76. §, 283/2009. (XII.11.) Korm.rendelet 1. § (1) és (3) bekezdés, Pp. 78. § (1) bekezdés, 164. § (1) bekezdés, 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, 1990. évi XCIII. tv. 50. § (1) bekezdés.

### **Záró rész**

- [37] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét tárgyaláson kívül bírálta el. A felperes köteles az Államnak megtéríteni a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket. Az alperesek képviselői részére a minimális összegű felülvizsgálati eljárási költséget (munkadíjat) ítélte meg a Kúria.

Budapest, 2017. december 13.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Mészáros Mátyás s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

AM

tisztviselő